

ÂŞIK TARZI TÜRK EDEBİYATINDA KIBRIS DESTANLARI

BAYRAM DURBİLMEZ

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

40
KUZey KIBRIS
TÜRK CUMHURİYETİ
TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS
40TH ANNIVERSARY

ürün yayımları

BAYRAM DURBİLMEZ

**ÂŞIK TARZI TÜRK EDEBİYATINDA
KIBRIS DESTANLARI**

ürün yayımları

Ankara, 2023

Yayıncı Sertifika No:14684

ISBN 978-625-6564-14-5

İlk Basım: Aralık 2023

**ÂŞIK TARZI TÜRK EDEBİYATINDA
KIBRIS DESTANLARI**
Bayram Durbilmaz

Ürün Yayınları

Konur Sokak 36/13 Kızılay / Ankara
Tel: 0312 425 39 20 Fax: 0312 417 57 23
E-posta: urunyayinlari@gmail.com
www.urunyayinlari.com

Baskı ve Cilt: Başkent Klİşe ve Matbaacılık , Ankara

**ÂŞIK TARZI TÜRK EDEBİYATINDA
KIBRIS DESTANLARI**

BAYRAM DURBİLMEZ

Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ

Yozgat'ın Sorgun ilçesine bağlı Taşpınar köyünde doğdu (1968). İlk ve ortaokulu Sorgun'da, liseyi Yozgat'ta, yükseköğrenimini ERÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. 'Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni' olarak Digor Lisesi'ne (Digor İlçesi / Kars) tayin edildi (1991). Bu arada açılan sınavı kazanarak ERÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Türk Halk Edebiyatı Araştırma Görevlisi oldu (1991).

1991'de ERÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde başladığı yüksek lisans eğitimini 'Karşılıklı Âşık Murat Çobanoğlu / Hayatı- Sanatı ve Eserleri' adlı teziyle, 1994'te Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde başladığı doktora eğitimini ise 'Muhyiddin Abdal Divânı / İnceleme-Tenkitli Metin' adlı doktora teziyle tamamladı. 1999'da Öğretim Görevlisi, 2009'da Yardımcı Doçent, 2010'da Doçent, 2018'de Profesör oldu. Hâlen NEVÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Türk Halk Edebiyatı öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı'nın desteğiyle Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de bulunan Azerbaycan Nazırlar Kabineti Halk Tasarrufatını İdare Etme Enstitüsü'nde (1993-1994) ve Ahmet Yesevi Vakfı'nın desteğiyle Kazakistan'ın Türkistan, Kentav ve Çimkent şehirlerinde bulunan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk- Kazak Üniversitesi'nde (1999- 2000) konuk öğretim üyesi olarak çalıştı. Askerlik görevini –kısa dönem- Samsun'da tamamladı (2000).

Azerbaycan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, KKTC, Tataristan/ Rusya, Yakutistan / Rusya, Altay Cumhuriyeti / Rusya, Kırım / Ukrayna, Romanya, Almanya, Polonya, Rusya, Sırbistan, Karadağ, Batı Trakya / Yunanistan, Gürcistan, Suriye, İran gibi pek çok ülkede araştırmalar, incelemeler yaptı.

Yurt içinde ve yurt dışında SSCI, AHCI veya SCI'ye giren ve bunlar dışındaki taranan bazı dergilerde 100'den fazla 'bilimsel' makalesi yayımlandı. Yurt içinde ve değişik ülkelerde yapılan millî ve milletlerarası kongrelerde 100'e yakın bildiri sundu.

Âşık Edebiyatı, Tekke/ Derviş Tarzı Türk Edebiyatı, Gelenekli Türk Anlatıları, Türk Dünyası Halk Bilimi ve Türk Dili konularında yayımlanan kitaplarından bazıları:

- Taşpınarlı Halk Şairleri*, Geçit yayınları: Kayseri, Aralık 1998.
- Kayserili Halk Şairlerinin Şiirlerinde Kıbrıs*, Geçit yayınları: Kayseri, 1999.
- Âşık Meydânî / Hayatı, Sanatı, Şiirlerinden Örnekler*, Laçin yayınları: Kayseri, 2000.
- Sorgunlu Sıdkı Baba Dîvânı, (İnceleme- Metinler)*, Bizim Gençlik yayınları: Kayseri, Ekim 2003.
- Taşpınarlı Halk Şairleri*, 2. Baskı, Bizim Gençlik yayınları: Kayseri, Ağustos 2004.
- Ozan Gürbüz Değer, Hayatı- Sanatı- Şiirlerinden Örnekler*, Kültür Ajans yayınları: Ankara, 2007.
- Âşık Edebiyatı Araştırmaları: Taşpınarlı Halk Şairleri*, 3. Baskı, Ürün yayınları: Ankara, Kasım 2008.
- Vefatının 15. Yıldönümünde Yozgatlı Âşık Türkmenoğlu*, Laçin yayınları: Kayseri, 2013.
- Sorgunlu Sıdkı Baba Dîvânı, (İnceleme- Metinler)*, 2. Baskı, Tezmer yayınları: Kayseri, Ekim 2014.
- Karşlı Âşık Murat Çobanoğlu / Hayatı, Sanatı ve Eserleri*, -Kendi yayını- Kardeşler Matbaası: Kayseri, 2014.
- Âşık Türkmenoğlu / Hayatı ve Şiir Sanatı Üzerine Bir İnceleme*, Tezmer yayınları: Kayseri, Nisan 2015.
- Âşık Hasretî'nin Şiir Sanatı*, Tezmer yayınları: Kayseri, Nisan 2015.
- Âşık Hasretî'nin Atışma Sanatı Üzerine Bir İnceleme*, Laçin yayınları: Ankara, Aralık 2016.
- Âşık Edebiyatı ve Taşpınarlı Halk Şairleri*, 4. baskı, Akçağ yayınları: Ankara, 2016.
- Gelenekli Türk Anlatıları-1*, Ötüken yayınları: İstanbul, Mart 2017.
- Gelenekli Türk Anlatıları-1*, 2. Baskı, Ötüken yayınları: İstanbul, Temmuz 2017.
- Türk Dünyası Kültürü-I*, Ötüken yayınları: İstanbul, Eylül 2017.
- Âşık Edebiyatı ve Taşpınarlı Halk Şairleri*, 5. baskı, Akçağ yayınları: Ankara, 2018.
- Türk Dünyası Kültürü-I*, 2. Baskı, Ötüken yayınları: İstanbul, Temmuz 2018.

- Gelenekli Türk Anlatıları-1*, 3. baskı, Ötüken yayınları: İstanbul, Kasım 2019.
- Türk Dünyası Kültürü-2*, Ötüken yayınları: İstanbul, 2019.
- Türk Kültür Coğrafyası, Halk Bilimi ve Edebiyat Araştırmaları*, Ötüken yayınları: İstanbul, 2019.
- Derviş Tarzı Türk Edebiyatı ve Sıdkı Baba Dîvânı*, Bilge Kültür- Sanat yayınları: İstanbul, 2019.
- Âşık Türkmenoğlu- Hayatı, Sosyo-Kültürel Çevresi, Âşık Edebiyatındaki Yeri, Şiir Sanatı ve Şiirlerinden Örnekler*, 2. baskı, Akçağ yayınları: Ankara, 2020.
- Âşık Edebiyatında Şiir Sanatı- Hasretî'den Örneklerle*, Akçağ yayınları: Ankara, 2020.
- Karacaoğlan Geleneğinde Bir Âşık: Mehmet İkrâmî*, Ürün yayınları: Ankara, 2020.
- Çanakkale Destanları: Yozgatlı Ozanlardan Örnekler Üzerine Bir İnceleme*, Ürün yayınları: Ankara, 2021.
- Türk Dünyası Kültürü -1*, 3. Baskı, Ötüken yayınları: İstanbul, Kasım 2021.
- Türk Dünyası Kültürü -2*, 2. Baskı, Ötüken yayınları: İstanbul, Kasım 2021.
- Türk Kültür Coğrafyası, Halk Bilimi ve Edebiyat Araştırmaları*, 2. Baskı, Ötüken yayınları: İstanbul, 2022.
- Derviş Edebiyatı Araştırmaları: Sorgunlu Sıdkı Baba Dîvânı (İnceleme- Metinler)*, 4. Baskı, Bilge Kültür- Sanat yayınları: İstanbul, Ekim 2023.
- Âşık Tarzı Türk Edebiyatında Kıbrıs Destanları*, Ürün yayınları: Ankara, 2023.
- Yazdığı 20 ortak kitap ve kitap bölümlerinden bazıları:
- Destanlarla Erzincan*, (B. S. Özsoy ve N. Aslan ile), Erciyes Üniversitesi yayınları: Kayseri, 1992.
- “Sorgunlu Halk Şairi Sıdkı Baba”, *Tuncer Gülensoy Armağanı*, (Hzl. A. Buran), Bizim Gençlik yayınları: Kayseri, 1995.
- “Manas Destanındaki Kimi Motiflerin Türk Halk Kültüründeki Yansımaları”, *Halkbilimi Araştırmaları- Forschungen für Volkerkunde*,

2. Kitap, (Eylül 2003), 154-176, İstanbul- Aachen / Almanya, 2003.
- “Âşıkların Diliyle Erciyes Dağı”, *Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na Armağan*, (Hzl. A. B. Alptekin), 554-570, Kömen- SOTA yayınları: Konya- Haarlem, 2006.
- “*Prof. Dr. Tuncer Gülensoy'un Halkbilimi Çalışmaları*”, *Prof. Dr. Tuncer Gülensoy'a Armağan*, (Hzl. N. Özkan- B. Durbilmez), 1-17, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20: Kayseri, 2006.
- I. Hacılar Sempozyumu (11-13 Mayıs 2007) Bildirileri*, (M. Argunşah ve İ. Görkem ile), Hacılar Belediyesi yayınları: Kayseri, 2008.
- Üniversiteler İçin Dil ve Anlatım* (H. Yeniçeri, U. Çakır, S. Koç ve K. Deniz ile), Gazi Kitabevi yayınları: Ankara, 2011.
- “Gelenekli Türk Tiyatrosunda Mahallî Bir Tip: Kayserili”, *Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na Armağan*, (Hzl. M. Ergun), 119-129, Türk Kültürü Araştırmaları Enstitüsü yayınları: Ankara, 2013.
- “Eski Yugoslavya Ülkelerinin Türk Halkbilimi Ürünleri Hakkında Türkiye’de Yapılan Çalışmalar”, *Muzaffer Akkuş Armağanı*, 149-199, Kömen yayınları: Konya, 2013.
- Türk Dilinin ve Edebiyatının Yayılma Alanları/ Bilgi Şöleni Bildirileri*, (N. Özkan ile), TDK yayınları: Ankara, 2014.
- “Yozgatlı Halk Şairlerinin Diliyle Kıbrıs”, *Prof. Dr. Ali Çelik Armağanı*, (Hzl. C. Gökşen), 139-266, Akçağ yayınları: Ankara, 2014.
- “Kazakistan’da Bilmece (=Jumbak) Sorma Geleneği”, *Prof. Dr. Erman Artun Armağanı*, (Hzl. R. Şenesen- Z. Elbir), 181-200, Adana, 2015.
- “Anadolu’da Yaşayan Halk Hekimi Kamlar / Şamanlar: Ocaklılar”, *Türkmen Bilgesi Fikret Türkmen Armağanı*, (Hzl. İ. Dilek- F. Türker), 99-106, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yayınları: Ankara, 2015.
- “Hatayî’nin Anadolu Sahası Halk Şairlerine Etkileri ve Sıdkı Baba Divanında Geçen ‘Vardım Kırklar Meclisine’ Şiiri Üzerine Metinlerarası Bir Yaklaşım”, *Kaygusuz’un Bilge Torunu Abdurrahman*

- Güzel Armağanı*, (Hzl. H. Duran), 117-127, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yayınları: Ankara, 2016.
- “Âşık Hasretî (Sadi Değer)”, *Feyzi Halıcı ve Yirminci Yüzyıl Âşıkları Üzerine Araştırmalar 1*, (Hzl. A. B. Alptekin), Akçağ yayınları: Ankara, 2016.
- “Atasözlerinde ve Deyimlerde İnsan: Gagavuz Söyleyişlerinden ve Demeklerinden Örneklerle” *Doğumunun 60. Yılında Nevzat Özkan Armağanı Ediyü Yazıka*, (Hzl. H. Tokyürek- B. Bekar), 67-94, Nobel Akademik yayınları: Ankara, 2021.
- “Derviş Sanatı ve Âşık Sanatı İlişkileri Bağlamında Âşık Ruhsatı'nın Sıdkı Baba Üzerine Etkileri”, *Prof. Dr. Metin Ekici Armağanı*, (Hzl. S. Fedakar- M. Duranlı), 769-786, Ege Üniversitesi (Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü) yayınları: İzmir, 2022. ,
- “Sözlü Kültürden Yazılı Kültüre: Dede Korkut'un Soy Kökü ve Ailesi Üzerine Bazı Tespitler”, *Türk Dünyasının Bilge Atası Dede Korkut*, (Ed. E. Yıldırım- E. Özdaşlı- S. Kekevi), 45-64, İstanbul, 2023.
- “Gelenekli Tatar-Türk Anlatılarında Mitolojik Bir Sayı: Üç”, *Türk Dünyası Halkbilimi Kitabı*, (Hzl. H. Çetin), Ankara, 2023.
- “Âşıknamelerin Âşık Edebiyatı Araştırmaları Açısından Önemi ve Âşık Ali Çatak'ın Âşıkname Türündeki Bir Destanı”, *Doğumunun 65. Yılında Prof. Dr. Fuzuli Bayat Armağanı*, (Ed. B. A. Gökdag- E. Çam), Ankara, 2023.
- Akademik çalışmalarından başka kültür ve sanat ağırlıklı çeşitli kitapları ve makaleleri de mevcuttur.
- Araştırma-inceleme çalışmalarından dolayı aldığı ödüllerden bazıları: ERÜ Öğrenci Dernekleri- Türk Dünyası Kültürüne Hizmet Ödülü (1994),
- Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk- Kazak Üniversitesi- Sosyal Bilimlerde En İyi Bildiri Ödülü (Oxutuşu Professorlar VIII. Teoriyalık Ğilmi Konferansiyası / Öğretim Üyeleri VIII. Teorik İlmî Sempozyum/*, “Türk Dünyesinde Ortaq Halık Şıqarmaları” Başlıklı Bildirisiyle/ (2000),
- Geçit Yayınları-Kayseri Kültürüne Hizmet Ödülü* (2002),

Folklor Araştırmaları Kurumu- Türk Halk Kùltürüne Hizmet Ödülü (2003),
Âşık Meydanı Vakfı- Âşıklık Geleneğine Hizmet Ödülü (2004),
Saęlık Bilimleri Enstitüsü- Türklük Bilimine Hizmet Ödülü (2006),
Motif Vakfı- Halkbilimi Teşvik Ödülü (2005),
Yazarlar Birliği Kayseri Şubesi- İnceleme Ödülü (2007),
Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı'nın 50. Yıldönümü Şeref Madalyası (2009),
TÜBİTAK- Yayın Teşvik Ödülü (2009, 2010, 2013, 2016, 2023),
YOF SAD- Yozgat Folkloruna Hizmet Ödülü (2015),
Dünya Âşıklar Derneği- Türk Dünyası Âşık Edebiyatına Hizmet Ödülü (2022).
TES ve UA ESEB- Dede Korkut Başarı Ödülü (2018).
T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı-Karacaoğlan Kùltürünü Yayma, Yaşatma ve Kùltür Derneği, Karacaoğlan Hizmet Ödülü (2019)
Kayseri Gazeteciler Cemiyeti- Kayseri Kùltür ve Turizm Derneği Kayseri Kùltürüne Hizmet Ödülü (2019)
TES ve UA ESEB- Bilge Tonyukuk Türk Eęitimine Hizmet Ödülü (2020).

Üyesi olduğu Meslek Birlikleri: *Türkiye Yazarlar Birliği* (Ankara Şubesi), *Azerbaycan Aşıqlar Birliyi* (Bakü / Azerbaycan), *KIBATEK/ Kıbrıs, Balkanlar, Avrasya Türk Edebiyatları Kurumu* (Genel Merkez Danışmana Kurulu Üyesi) ve *MESAM / Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği*.

Leylâ Hanım ile evlidir. Bir oęlu, bir kızı vardır. Oęlu Ahmet Kürşat doktor (Sağlık Bilimleri Üniversitesi Kayseri Tıp Fak. Acil Tıp ABD Araştırma Görevlisi), kızı Gökşen Dilşat eczacı / Ankara Medipol Üniversitesi Eczacılık Fakùltesi, Farmakognozi ABD Dr. Öğretim Üyesidir.

İÇİNDEKİLER

Söz Başı.....	17
Giriş	21

Birinci Bölüm

YAPI ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN BİR İNCELEME

1. HECE ÖLÇÜSÜNE BAĞLI KALIPLAR.....	29
1.1. Yedi (7) heceli.....	29
1.2. Sekiz (8) heceliler.....	29
1.3. On bir (11) heceliler	29
1.4. On dört (14) heceli.....	32
1.5. On altı (16) heceli.....	32
2. NAZIM BİRİMİ.....	33
2.1. Dörtlük (Kıta)	33
2.2. Beşlik (Muhammes)	36
3. HANE (BENT) SAYISI	38
3.1. Dört (4) Haneliler	38
3.2. Beş (5) Haneliler	39
3.3. Altı (6) Haneliler.....	40
3.4. Yedi (7) Haneliler	41
3.5. Sekiz (8) Haneliler.....	42
3.6. Dokuz (9) Haneliler	42
3.7. On (10) Haneliler	43
3.8. On bir (11) Haneliler	43
3.9. On iki (12) Haneliler	44
3.10. On dört (14) Haneli44	44
3.11. On beş (15) Haneliler	44
3.12. Yirmi iki (22) Haneli	44
3.13. Otuz sekiz (38) Haneli.....	44

3.14. Kırk iki (42) Haneli.....	44
3.15. Yetmiş Yedi (77) Haneli.....	45
4. AYAK YAPISI VE AYAK ÇEŞİTLERİ	45
4.1. Ayak Yapısı	45
4.1.1. Dize Sayıları Bakımından Ayaklar	45
4.1.1.1. Tek Dizeli Ayaklar	45
4.1.1.2. İki Dizeli Ayaklar	49
4.1.1.3. Ayak Dizesi Bulunmayan Metin.....	50
4.2. Ayak Çeşitleri.....	50
4.2.1. Yineleme Ayak	50
4.2.2. Yenileme Ayak.....	52
5. BİÇİM ÖZELLİKLERİ.....	55
5.1. Sözlü Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri	55
5.1.1. Mani-Destan	55
5.1.2. Koşuk-Destan	55
5.1.3. Semai-Destan.....	56
5.1.4. Koşma-Destan	56
5.2. Yazılı Edebiyat Kaynaklı Nazım Biçimleri	60
5.2.1. Kalenderî-Destan.....	60
5.2.2. Divanî-Destan.....	60
5.2.3. Semai-Destan.....	60

İkinci Bölüm

DESTANCI ŞAİRLER / ÂŞIKLAR

1. DOĞUM YERLERİNE GÖRE DESTANCI	
OZANLAR / ÂŞIKLAR	63
2. DOĞUM TARİHLERİNE GÖRE DESTANCI	
OZANLAR / ÂŞIKLAR	67
3. ADLARINA GÖRE DESTANCI	
OZANLAR / ÂŞIKLAR	69

4. SOYADLARINA GÖRE DESTANCI	
OZANLAR / ÂŞIKLAR	71
5. MAHLASLARINA GÖRE DESTANCI	
OZANLAR / ÂŞIKLAR	73

Üçüncü Bölüm

KIBRIS DESTANLARI (METİNLER)

KIBRIS DESTANI (ÂŞIK BİLAL)	79
AĞIT (ABDÜLKADİR)	80
BU ŞANI CİHANA SALDI BİR DAHA (HACI)	81
BİR DAHA (EMİNÎ).....	82
TMT DESTANI (SEYYAH OZAN).....	84
KIBRIS DESTANI (HACI)	85
SONRA (ALİ İZZET)	86
KIBRIS'TA (HACI).....	87
KIBRIS'TA (ALİ).....	88
KIBRIS'TA (SEFİL SELİMÎ).....	89
KIBRIS'TA (KOCAMAN).....	91
BİZİM KIBRIS'TA (MEVLÛT).....	93
KIBRIS'TA (FİRKATÎ).....	94
KIBRIS'TA (DURSUN CEVLAN).....	95
ALLAH İZİN VERİRSE (HASAN)	96
TÛRKİYE (GARİP).....	97
KIBRIS YAZILI (KOCAMAN)	98
ANTALYA'DAN MI? (ÂŞIK KEMALÎ).....	99
KIBRIS'I ALMAK KOLAY MI? (DİRİLMEYEN)	101
ZAMANI (GÜLDİKEN).....	102
CANLARI (REYHANÎ).....	103
GAYRI (BEYANÎ).....	104
GELDİ (BİNALİ).....	107
ZAMANI GELDİ (ÇOBANOĞLU)	108
SEHER YELİ (DURSUN CEVLÂN).....	109

KIBRIS DESTANI (SİDDİKA).....	111
KUZEY KIBRIS TÜRK'ÜN CUMHURİYETİ (YOKSUL DERVİŞ).....	112
KIZIL PAPAZ'A DERİM Kİ (CESURÎ).....	113
KUZEY KIBRIS TÜRK KALACAK (GÜRBÜZ).....	115
KIBRIS TÜRK'TÜR (ER OZAN).....	116
KIBRIS TÜRK'TÜR YİNE TÜRK'ÜN OLACAK (YANIK UMMAN).....	117
GEREK (KOCAMAN)	119
GEREK (ABDÜLKADİR).....	121
MEHMETÇİK (HALİL)	122
MEHMETÇİK (GÜLHANÎ)	123
SELAM GETİRDİK (GARİP HACI)	125
TELLİ TURNAM (ALİ İZZET)	126
ÖLÜRSEM ONA YANARIM (KADIOĞLU)	127
KIBRIS DESTANI (ARİF).....	128
KIBRIS'İM (DOST CEMALÎ)	130
KIBRIS'İM (KEMALÎ BÜLBÜL).....	131
KIBRIS TÜRKÜSÜ (KEMÂL).....	133
YANINDAYIZ DEKTAŞIM (İSMETÎ)	134
MEHMET'İM (ÂŞIK KEMÂLÎ).....	136
MEHMET'İM (GÜLDİKEN)	137
GETİRDİM (AL'İZZET)	137
KIBRIS BİZİM (MAHRUMÎ)	138
BİZİM (ÂŞIK GAFİLÎ).....	139
KIBRIS DESTANI (OZANTÜRK)	140
KAHPE YUNAN (İSMETÎ)	143
KIBRIS BİZİM İÇİN ÖZ YURT ÖZ VATAN (BÜLBÜL).....	145
BEN (ÖKSÜZ OZAN).....	146
YÜRÜMESİNDEN (ABDÜLKADİR).....	147
ŞAFAK SÖKERKEN (ALYANSOĞLU).....	148
SANDIN (ALİ DAYI).....	149

KIBRIS'IN (ŞAHİNOĞLU)	151
KIBRIS'IN (HASRETİ).....	152
RAUF DENKTAŞ (ER OZAN).....	153
VERDİĞİMİZ GÜN (SEFİL SELİMÎ).....	155
DERYALAR (KEMALÎ BÜLBÜL).....	156
KIBRIS'A AĞIT (DERÛNÎ)	157
KIBRIS DESTANI (ÂŞIK DERDİDERYA).....	158
YUNANLAR (TALİBÎ COŞKUN)	159
MEYDANIMIZ VAR (EMSALÎ).....	170
NE DER? (HALİL)	171
GİDER (VEYSEL).....	172
GÖRSÜNLER (COŞKUNER).....	173
SETLER (KEMALÎ BÜLBÜL)	174
ELİDİR (DURSUN CEVLÂNÎ)	176
KIRKINCI YIL ARMAĞANI (DUR / BİLMEZ)	177
AĞLAŞIR (AL'İZZET)	178
BİZİMDİR (GÜLHANÎ).....	179
KIBRIS BİZİMDİR (FERRAHÎ).....	180
KIBRIS BİZİMDİR (FEDÂÎ)	182
TUFAN GELİYOR (DAİMÎ).....	183
GELİYOR (ÂŞIK HAYDAR)	184
GELİYOR (EMSALÎ).....	186
KIBRIS DESTANI (MAHZUNÎ ŞERİF)	187
KIBRIS DESTANI (ÂŞIK DERDİDERYA).....	187
GÜNDÜR (FEYMANÎ)	188
ZAFER GÜNÜDÜR (FERRAHÎ).....	190
TÜRK YURDU KIBRIS (AVŞAROĞLU).....	192
KIBRIS DESTANI (TÜRKMENOĞLU)	193
DEVAM ET (MERDANOĞLU)	194
KIBRIS DESTANI (KENZÎ)	195
DUMAN OLDU (DELİ HAZİM).....	201
HÜR OLDU (ERDEMLİ).....	203

FARZ OLDU (HALİL).....	204
OLUR MU? (TALİBÎ COŞKUN).....	205
KIBRIS'A DOĞRU (İSMETÎ).....	211
TÜRK ORDUSU (SERDARÎ).....	212
KIBRIS TÜRKÜ (ÂŞIK ÇATAK).....	213
TÜRK'TEN BAŞKA OLAMAZ (ŞEREF).....	214
PAPAZ (HALİL).....	215
KASTIMIZ (HALİL).....	216
YEŞİL KIBRIS (MEYDANÎ).....	218
KIBRIS TÜRK'ÜN DİYE ESER YELİMİZ (ABDÜLKADİR).....	219
ORDUMUZ (DELİ HAZİM).....	221
BİR GECEDE (YÜKSELÎ).....	222
KIRKINCI YIL DESTANI (OZANTÜRK).....	223
KIBRIS MESAJI (HASRETÎ).....	226
Genel Değerlendirme ve Sonuç	227
Kaynaklar.....	231

KAYNAKLAR

- AHU GÖZLÜM / *Âşık Feymanî* (1989), Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.
- AKSARAYLI *ÂŞIK MOLLA MEHMET AKÇA*, (1969), Ankara: Altınok Matbaası.
- ALPARSLAN, Yaşar-Serdar Yakar (2008), *Âşık Mustafa Zülkadiroğlu Hayatı ve Şiirleri*, Kahramanmaraş: Ukde Kitaplığı.
- ALPTEKİN, Ali Berat (1993), *Âşık Hacı Karakılçık / Hayatı, Sanatı ve Şiirlerinden Örnekler*, Antakya:
- ALPTEKİN, Ali Berat (2004), *Ağlayan Bayrak / Âşık Fethi Kadioğlu*, Konya
- ALPTEKİN, Ali Berat ve Saim SAKAOĞLU (2006), *Türk Saz Şiiri Antolojisi (14-21. Yüzyıllar)*, Ankara: Akçağ Yay.
- ALPTEKİN, Ali Berat ve Abdurrahman GÜZEL (2010), *Geçmişten Günümüze Âşıkların Dilinde Sarıkamış*, (Yayına hzl. Bingür Sönmez), İstanbul: Omnia Yay.
- ALPTEKİN, Ali Berat (2011), “Çukurovalı Âşıkların Dilinde 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı”, *Türklük Bilimi Araştırmaları Journal of Turkology Research*, Bahar / Spring 2011, 15-26.
- ALPTEKİN, Ali Berat (2015). *Anadolu'dan Kıbrıs'a Halk Kültürü Köprüsü*, Ankara: Akçağ Yay.
- ARTUN, Erman (1996), *Günümüzde Adana Âşıklık Geleneği (1966-1996) ve Âşık Feymanî*, Adana: Adana İl Kültür Müdürlüğü Yay.
- ARTUN, Erman (2006),”Adanalı Âşıkların Şiirlerinde Kıbrıs Barış Harekâtı”, *Adana Halk Kültürü*, Adana: Ulusoy Matbaacılık Ltd. Şti.
- ÂŞIK BEYANÎ, *Beyan Ettiklerim*, Ankara 1990: Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yay.
- ÂŞIK HALİL KARABULUT (1988), *Damlada Derya Gizlidir/Âşık Halil Karabulut* (1988), Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.
- (ÂŞIK DURSUN CEVLANÎ), *Kıbrıs Dönüşü*, Ankara 1952: Sanat Basımevi.

- (ÂŞIK DURSUN CEVLANÎ), *Daha Daha Nelerim Var*, Ankara 1958: Akın Matbaası.
- ÂŞIK KEMALÎ BÜLBÜL, (2006), *Memleket Diye Diye*, Samsun: Kavak Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği Yayınları.
- ATILGAN, Halil (1997), *Ceyhanlı Âşık Ferahî*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- ATILGAN, Halil (1999), *İki Taştan İbaret / Kadırlılı Abdolvahap Kocaman/Hayatı-Sanatı-Şiirleri*, Adana: Çukurova Üniversitesi Basımevi.
- AVAN, Yasemin (1995), *Aksaraylı Âşıklar*, Aksaray: Aksaray Valiliği Kültür Yay.
- AYRAL, Alparslan (1995), *Âşık Alenî*, Sivas: Dilek Ofset Matbaacılık.
- BAYRI, Mehmet Halit (Mart 1964), “Tarihe Işık Tutan Bir Saz Şairi: Kıbrıslı Âşık Kenzî ve Kıbrıs Destanı”, *Türk Folklor Araştırmaları*, 8(176), 3356-3358.
- BABACANOĞLU, M. Demirel (1992), *İnsan Hayranıyım / Âşık Haydar Aslan Yaşamı Şiirleri*, Adana:
- ÇEVİK, Mehmet (2015). “Âşık Mahzuni Şerif ve Kıbrıs Destanı”, *Tur-nalar*, 60, 59-64.
- DİNÇ, Abdülkerim (2006), *Âşık Gülhani Hayatı, Sanatı, Şiirleri*, Erzurum: Palandöken Belediyesi Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (1995), “Âşık Veysel’in Edebî Kişiliği”, *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, 97, 34-37.
- DURBİLMEZ, Bayram (1998), *Taşpınarlı Halk Şairleri*, Kayseri: Geçit Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (1999), “Kayserili Saz Şairlerinin Şiirlerinde Kıbrıs”, *II. International Congress for Cyprus Studies / İkinci Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi, 24-27 Kasım 1998, c.III, Türkçe Bildiriler, Edebiyat- Sanat* (Hzl. İ.Bozkurt, H. Ateşin, M. Kansu), Gazi Magosa: Doğu Akdeniz Üniversitesi Yay., 285-296.
- DURBİLMEZ, Bayram (1999), *Kayserili Halk Şairlerinin Şiirlerinde Kıbrıs*, Kayseri: Geçit Yay.

- DURBİLMEZ, Bayram (1999b), “Âşık Veysel’in Kayserili Ozanlara Etkileri”, *Folklor / Edebiyat*, 5/19, 155-179.
- DURBİLMEZ, Bayram (2000), “Tarihî Olay-Edebî Metin İlişkileri Bağlamında Kıbrıs Konulu Âşık Tarzı Şiirler Üzerine Bir Değerlendirme”, *Proceedings of the Third Internatioal Congress for Cyprus Studies/Üçüncü Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi Bildirileri*, Volume/Cilt:2 Linguistics& Literature, Gazi Magosa: Doğu Akdeniz Üniversitesi Yay., 87-105.
- DURBİLMEZ, Bayram (2000), *Âşık Meydanî, Hayatı- Sanatı- Şiirlerinden Örnekler*, Kayseri: Laçın Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2001), “Kayserili Âşık Meydanî'nin Hayatı ve Sanatı”, *Folklor / Edebiyat*, 7/26, 169-187.
- DURBİLMEZ, Bayram (2003), “Manas Destanındaki Kimi Motiflerin Türk Halk Kültüründeki Yansımaları”, *Halkbilimi Araştırmaları-Forschungen für Volkerkunde*, 2. Kitap, (Eylül 2003), İstanbul-Aachen/ Almanya, 154-176.
- DURBİLMEZ, Bayram (2003a), “Efsaneden Destana: Kazakistan'da Korkut Ata ve Korkut Küyü” *Millî Folklor*, 8/60, 219-232.
- DURBİLMEZ, Bayram (2004), *Taşpınarlı Halk Şairleri*, 2. Baskı, Kayseri: Bizim Gençlik Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2005), “Âşık Murat Çobanoğlu (1940-2005)”, *Millî Folklor*, 9/66, 119-122.
- DURBİLMEZ, Bayram (2006), “Sarıkamış ve Yöresi Âşık Tarzı Kültür Geleneği”, *Folklor ve Etnografya Beynelhalq Elmi Jurnal / Folklore and Ethnography International Scientific Journal*, 9, 42-51.
- DURBİLMEZ, Bayram (2006b), “Âşıkların Diliyle Erciyes Dağı”, *Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na Armağan*, (Hızl. A. B. Alptekin), Konya- Haarlem: Kömen- SOTA Yay., 554-570.
- DURBİLMEZ, Bayram (2007), “Âşık Tarzı Şiirlerde Sözlü Tarih (Kayserili ve Yozgatlı Âşıkların Şiirlerinden Örneklerle)”, *II. Kayseri ve Yöresi Kültür, Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni (10-12 Nisan 2006)- Bildiriler*, Kayseri: ERÜ Yay., 299-317.

- DURBİLMEZ, Bayram (2007), *Ozan Gürbüz Değer (Hayatı-Sanatı-Şiirlerinden Örnekler)*, Ankara: Kültür Ajans Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2008), *Âşık Edebiyatı Araştırmaları: Taşpınarlı Halk Şairleri*, 3. Baskı, Ankara: Ürün Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2009), “Kıbrıs Türklerinin Âşık Edebiyatına Yansıması”, *Kıbrıs Türk Millî Mücadelesi ve Bu Mücadelede TMT'nin Yeri- Uluslararası Sempozyum (19-25 Ekim 2008)*, (Hzl. İsmail Bozkurt, Ali Nesim), Cilt 1, Lefkoşa- KKTC, 43-56.
- DURBİLMEZ, Bayram (2010), “Âşıklık Geleneklerinde Saz”, *Millî Folklor*, 11 / 85, 148-158.
- DURBİLMEZ, Bayram (2012), “Zileli Âşık Ceyhunî'nin Yozgatlı Halk Şairleri Üzerine Etkileri”, *Tarihi ve Kültürü İle II. Zile Sempozyumu (6-9 Ekim 2011)- Bildiriler*, (Hzl. Mehmet Yardımcı), İzmir, 142-152.
- DURBİLMEZ, Bayram (2013), *Vefatının 15. Yıldönümünde Yozgatlı Âşık Türkmenoğlu*, Kayseri: Laçın Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2013b), “Tarihî Gerçeklerin Âşık Edebiyatına Yansıması Bağlamında Türk Mukavemet Teşkilatı ve Kıbrıs Mücahitleri”, *Folklor / Edebiyat*, 19/ 76, 173-193.
- DURBİLMEZ, Bayram (2013c), “Halk Bilimi Araştırmalarının 100. Yılında: “Halk Bilimi” ile “Edebiyat”ın Ortak Alanları ve “Halk Edebiyatı” Üzerine Bir Değerlendirme”, *Millî Folklor*, 12/ 99, 101-112.
- DURBİLMEZ, Bayram (2013ç), “Национальное Единство в Поэзии Ашыка Вейселя и Тюркский Мир”, *Вестник Тюркского Мира*, 1 / 33-44.
- DURBİLMEZ, Bayram (2013d), “Âşık Veysel'in Şiirlerinde Millî Birlik Fikri ve Türk Dünyası”, *Türk Yurdu*, C.33 (65), S. 307 (668), 47-52.
- DURBİLMEZ, Bayram (2013e), “İkincil Sözlü Kültür Bağlamında Neşet Ertaş'ın Türkü Dağarcığına Bir Bakış”, *Uluslararası Bozkırın Tezenesi Neşet Ertaş Sempozyumu*, Kırşehir-Türkiye, 13-14 Mayıs 2013, c.1, 315-347.

- DURBİLMEZ, Bayram (2014), “Yozgatlı Halk Şairlerinin Diliyle Kıbrıs”, *Prof. Dr. Ali Çelik Armağanı*, (Hzl. C. Gökşen), Ankara: Akçağ Yay., 139-266.
- DURBİLMEZ, Bayram (2014b), *Karslı Âşık Murat Çobanoğlu/ Hayatı, Sanatı ve Eserleri*, Kayseri: Kardeşler Matbaası.
- DURBİLMEZ, Bayram (2015), *Âşık Türkmenoğlu- Hayatı, Sosyo-Kültürel Çevresi, Âşık Edebiyatındaki Yeri, Şiir Sanatı ve Şiirlerinden Örnekler*, Kayseri: Kardeşler Matbaası.
- DURBİLMEZ, Bayram (2016a), *Âşık Hasretî'nin Atışma Sanatı Üzerine Bir İnceleme*, Ankara: Lâçin Yay. / Bizim Büro Matbaası.
- DURBİLMEZ, Bayram (2016b), *Âşık Edebiyatı ve Taşpınarlı Halk Şairleri*, 4. Baskı, Ankara: Akçağ Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2016c), “Âşık Hasretî (Sadi Değer)”, *Feyzi Halıcı ve Yirminci Yüzyıl Âşıkları Üzerine Araştırmalar I*, (Hzl. A. B. Alptekin), Ankara: Akçağ Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2016ç), “Ozan Kavramından Hareketle Dede Korkut Üzerine Bir Değerlendirme”, *III. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kongresi: Dede Korkut ve Türk Dünyası (19-23 Ekim 2015, Çeşme- İzmir) Bildiriler Kitabı*, 1. Cilt, Hzl. Metin Ekici vd., İzmir: Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Yay., 483-505.
- DURBİLMEZ, Bayram (2017a), *Gelenekli Türk Anlatıları-1*, İstanbul: Ötüken Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2017b), *Türk Dünyası Kültürü-1*, İstanbul: Ötüken Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2017c), “Hakas Destanlarından Huban Arıç'da Renk Simgeçiliği: Kara Örneği”, *Традиционная культура тюркских народов в изменяющемся мире*, Казань, 12–15 апреля 2017 года, Материалы I Международной научной конференции, Казань: Издательство: “Ак Буре”, 150-153.
- DURBİLMEZ, Bayram (2018), *Âşık Edebiyatı ve Taşpınarlı Halk Şairleri*, 5. Baskı, Ankara: Akçağ Yay.

- DURBİLMEZ, Bayram (2018b), “Türkiye Sahası Âşık Edebiyatında ‘Ayak’ Terimleri, Sorunlar ve Öneriler”, *Yeni Türkiye / Türk Dili Özel Sayısı-I*, 24 / 99, 155-165.
- DURBİLMEZ, Bayram (2018c), “Kırgız Destancılarında ve Destanlarında Rüya Motifi”, *9. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, 4. Cilt: Gelenek Görenek ve İnançlar*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü Yay., 143- 156.
- DURBİLMEZ, Bayram (2019a), *Türk Dünyası Kültürü-2*, İstanbul: Ötüken Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2019b), *Türk Kültür Coğrafyası, Halk Bilimi ve Edebiyat Araştırmaları*, İstanbul: Ötüken Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2019c), *Derviş Tarzı Türk Edebiyatı ve Sıdkı Baba Divânı*, İstanbul: Bilge Kültür- Sanat Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2020a), *Âşık Edebiyatında Şiir Sanatı-Hasretî’den Örneklerle*, Ankara: Akçağ Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2020b), *Âşık Türkmenoğlu- Hayatı, Sosyo-Kültürel Çevresi, Âşık Edebiyatındaki Yeri, Şiir Sanatı ve Şiirlerinden Örnekler*,
- DURBİLMEZ, Bayram (2020c), *Karacaoğlan Geleneğinde Bir Âşık: Mehmet İkrâmî*, Ankara: Ürün Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2021), *Çanakkale Destanları: Yozgatlı Ozanlardan Örnekler Üzerine Bir İnceleme*, Ankara: Ürün Yay.
- DURBİLMEZ, Bayram (2022), “Derviş Sanatı ve Âşık Sanatı İlişkileri Bağlamında Âşık Ruhsatî’nin Sıdkı Baba Üzerine Etkileri”, *Prof. Dr. Metin Ekici Armağanı*, (Hızl. S. Fedakar- M. Duranlı), İzmir: Ege Üniversitesi (Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü) Yay., 769-786.
- DURBİLMEZ, Bayram (2023), “Âşık Edebiyatı ve Sözlü Tarih İlişkileri Bağlamında Şifâî’nin Çanakkale Destanı Üzerine Bir Çözümleme”, *Türk Harp Dili Ve Edebiyatı Sempozyumu*, 21 – 22 Haziran 2022, Ankara: Millî Savunma Üniversitesi, Kara Harp Okulu Yay., 483-494.

- DURBİLMEZ, Bayram (2023b), “Sözlü Kültürden Yazılı Kültüre: Dede Korkut’un Soy Kökü ve Ailesi Üzerine Bazı Tespitler”, *Türk Dünyasının Bilge Atası Dede Korkut*, (Ed. E. Yıldırım- E. Özdaşlı- S. Kekevi), İstanbul, 45-64.
- DURBİLMEZ, Bayram (2023c), “Âşıknamelerin Âşık Edebiyatı Araştırmaları Açısından Önemi ve Âşık Ali Çatak’ın Âşıkname Türündeki Bir Destanı”, *Doğumunun 65. Yılında Prof. Dr. Fuzuli Bayat Armağanı*, (Ed. B. A. Gökdağ- E. Çam), Ankara.
- DÜZGÜN, Dilaver (1997), *Âşık Mevlüt İhsanî / Hayatı, Sanatı ve Şiirlerinden Seçmeler*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yay.
- DÜZGÜN, Dilaver (1997), *Âşık Yaşar Reyhanî / Hayatı, Sanatı ve Şiirlerinden Seçmeler*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yay.
- GASIMLI, Meherrem (2006), “Bahşı ve Ozan-Âşık İlişkilerinin Tarihî Özelliği”, (Akt. Bayram DURBİLMEZ), *Folklor /Edebiyat* (Azerbaycan Özel Sayısı), Ankara, S. 47, (2006/3), 9-14.
- GERÇEL, Âlim (1995), *Kayseri Şairler Antolojisi 1, 2*, Kayseri: Bizim Gençlik Yay.
- GÜRÜNLÜ ÂŞIK GÜLHANÎ, 1984, Birlik Olunca, Ankara: Folklor Araştırmaları Kurumu Yayınları.
- HALICI, Feyzi (1981), *Saz Şairlerinin Diliyle Atatürk*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- İVGİN, Hayrettin (1981), *Âşık Eminî Düştü / Atatürk’ün Türkiye’si*, Ankara:
- İVGİN, Hayrettin (1988), *Dertler Üstüme Üstüme (Âşık Yanık Uman’ın Hayatı ve Şiirleri)*, Ankara:
- KARABACAK, Mestan (2001), *Âşık Ali Karabacak Hayatı-Sanatı-Şiirleri*, Karaman: Lazer Ofset Matbaası.
- KARSLI HALK OZANI ÂŞIK DURSUN CEVLANÎ*, Ankara 1977:
- KAYA, Doğan (1997), *Sızırılı Âşık Hasan (Coşari)*, Sivas: Dilek Ofset Matbaacılık.
- KAYA, Doğan (2000), “Sivaslı Âşıkların Kıbrıs Konulu Şiirleri”, *Âşık Edebiyatı Araştırmaları*: İstanbul: Kitabevi Yay.

- KAYA, Doğan (2004), *Âşık Veysel*, Sivas: Sivas Valiliği Yay.
- KAYA, Doğan (2005), *Âşık Talibî Coşkun*, Sivas: Sivas Belediyesi Kültür Yay.
- KAYA, Doğan (2009), *Sivas Halk Şairleri I*, Sivas: Sivas Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yay.
- KÖKTÜRK, Şahin (2011), *Samsunlu Âşık Kemâlî Bülbül Hayatı-Sanatı-Şiirleri*, Samsun: İlkadım Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Kültür Yay.
- OĞUZ, M. Öcal (1994), *Yozgat'ta Halk Şairliğinin Dünü ve Bugünü*, Ankara: KB Yay.
- OĞUZCAN, Ümit Yaşar (1973), *Âşık Veysel Şaturoğlu / Dostlar Beni Hatırlasın*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yay.
- ORHAN, Yadigar Aydın (1999), *Âşık Dâimi Hayatı ve Eserleri*, İstanbul: Can Yay.
- ÖNÜR, Ethem (Mart 1964), “Yaşayan Bir Halk Şairi: Âşık Ali İzzet Özkan”, *Türk Folklor Araştırmaları*, 8 (176), 3359-3360.
- ÖZÇELİK, Mehmet (2004), *Âşık Deli Hazım*, Isparta: Fakülte Kitapevi Yay.
- ÖZDEMİR, Ahmet (1975), *Kelkitli Âşık Serdari Hayatı ve Şiirleri*, İstanbul: Başaran Matbaası.
- ÖZDEMİR, Ahmet (2003), *Âşık Sefil Selimî -İrfan Okulu*, İstanbul: Şarkışla ve Çevresi Kültür Sanat ve Sosyal Dayanışma Derneği Yay.
- ÖZHAN, Mevlüt- vd., (1992). *Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi*, Ankara: KB Yay.
- ÖZSOY, Bekir Sami, Namık ASLAN ve Bayram DURBİLMEZ (1992), *Destanlarla Erzincan*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yay.
- PÜRLÜ, Kadir (1992), *Âşık Ali Dayı Hayatı ve Şiirleri*, Sivas: Esnaf Ofset Matbaacılık.
- SAKAOĞLU, Saim (1987), *Senin Aşkınla / Kadırlılı Âşık Halil Karabulut*, Konya: Nur Matbaası.
- SAKAOĞLU, Saim (2002), *Kadırlılı Âşık Halil Karabulut / Destan*

- Destan Üstüne*, Kadirli: Sumbas Kaymakamlığı Sumbas ve Köylerini Toplumsal Kalkındırma Birliği Yay.
- SANCAK, Özlem (2007), *Âşık Erhamî Hayatı-Âşıklığı ve şiirleri*, Sivas: Dilek Ofset Matbabacılık.
- ŞAHİN, Salih (1983), *Ozanlık Gelenekleri ve Doğulu Saz Şairleri*, Ankara: Yorum Matbaacılık Sanayi.
- ŞİRİN, Ozan Arif (Temmuz 2013), “Kıbrıs Destanı”, *Yenises*, 18 (211), 48.
- YALDIZKAYA, Ömer Faruk, (2004), “Afyonkarahisarlı Âşıkların Şiirlerinde Kıbrıs” *IX. Uluslararası KIBATEK Edebiyat Şöleni*, Bükreş/Romanya.
- YAŞA, Dursun (1972), *Kahramanlık Şiirlerimizden Bir Demet*, Ankara:

